

Megemlékezés az OMBKE alapításának 120. évfordulójáról

Selmecbánya, 2012. június 21.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület a megalakításának 120. évfordulójáról 2012. június 21-én délután, Selmecbányán, az Akadémia Kémia Palotájának amfiteátrumában közel százhusz fő részvételével ünnepség keretében emlékezett meg. Az ünnepségen az OMBKE tagjain kívül részt vettek a szlovák bányászati egyesületek és szövetségek vezetői, az Európai Bányász és Kohász Egyesületek Szövetségének elnökségi tagjai, a Selmeci Bányász Hagyományörző Egyesület képviselői és Selmecbánya polgármestere. Minden résztvevő az alkalomra készült jelvényt kapta emlékül.

Elnökség

Az elnökségben helyet foglaltak: *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke, *Nadežda Babiaková*, Selmecbánya polgármestere, *Jászai Sándor*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke, *Holoda Attila*, a Magyar Bányászati Szövetség elnöke, *Jaroslav Malchárek*, a Szlovák Bányászati Szövetség elnöke, *Mikuláš Beránek*, a Szlovák Bányász Hagyományörző Egyesület főtítkára, *dr. Lengyel Károly*, az OMBKE főtítkára, *Kőrösi Tamás*, az OMBKE főtítkárhelyettese és *dr. Gagyi Pálffy András*, az OMBKE ügyvezető igazgatója.

Nemzeti himnuszunk eléneklése után *dr. Nagy Lajos* üdvözölte a megjelent ünneplőket, a szlovák, osztrák és német vendégeket. Kiemelten is köszöntötte *Nadežda Babiakovát*, Selmecbánya jelenlegi és az ünneplők

Nagy Lajos köszöntője

között helyet foglalt *Pavol Balžankát*, Selmecbánya korábbi polgármesterét, majd a következő szavakkal nyitotta meg az ünnepséget:

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Vendégeink!

120 éve, hogy itt, Selmecbányán közfelkiáltással megalapították az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet. Bár ez az esemény a selmecbányai Akadémia megalapítását 130 évvel követte, talán nem véletlen, hogy az Egyesület és az Akadémia mindig szorosan kapcsolódott egymáshoz. Az Egyesület megalapításában jelentős szerepet kaptak az Akadémia Professzorai, Hallgatói.

Egyesületünk már az alapítási célokban, az alapszabályban megfogalmazta a mindmáig időtálló feladatait:

- *a szellemi erők egységbe tömörítése, összefogása,*
- *a bányászat és kohászat fejlődésének elősegítése,*
- *a bányászat és kohászat hatékonyabb megismertetése a társadalommal,*
- *a selmeci hagyományok őrzése, ápolása, átadása az utánunk jövő generációnak.*

Mind-mind olyan cél, ami a mai napig ott van Egyesületünk zászlaján.

Szaktáink megítélésében az évszázadok során jelen volt a társadalom hol egekbe magasztaló, hol sárba tipró szemlélete, mely szélsőséges megítélések között végeztük az adott kor társadalmá számára elengedhetetlen, létfontosságú munkánkat. Már az Akadémia megalapítását is az inspirálta, hogy a bányászatban, a kohászatban már nem lehetett a megszokott, évszázadok óta alig változott módon gazdaságosan termelni. Ki kellett alakítani egy olyan szellemi kapacitást, olyan szemléletet, amely gyökeresen más volt, mint a korábbi évszázadok elméleti, gyakorlati módszerei.

Ezért sem véletlen, hogy Egyesületünk Selmecbányán alakult, és az sem véletlen, hogy megalakulását az Akadémia szellemisége, tudományos szerepe által támogatott és eredményesen működő bányászati, kohászati vállalkozások pozitívan fogadták, és rövid időn belül kialakult egy olyan szervezet, amely a bányászat és kohászat működési területein országossá vált. Az sem véletlen, hogy az Egyesület alapítói által megfogalmazott célok között az első helyen áll a szellemi erők egységbe tömörítése. Elődeink jól tudták, hogy szakmáink csak folyamatos technológia-fejlesztéssel, az adott kor követelményeihez igazodó termelési módszerekkel tudnak sikeresek, eredményesek lenni.

Ezek az akkor megfogalmazott célok ma is aktuálisak. Ahhoz, hogy szakmáink fejlődését elő tudjuk segíteni, alapvetően fontos szakmáink szellemi erejének összefogása, a reális lehetőségek bemutatása és innovációs tevékenységünk, technológiáink fejlesztése. A ma embere nem fogadja el a korábban használt és megszokott, természeti és épített környezetünket károsító bányászati, kohászati technológiáinkat, ugyanakkor igényli, hogy az ásványi nyersanyagok, az energia, a kohászati termékek elérhető áron kerüljenek piacra. A technológiai fejlesztés, modernizálás

és az olcsóság látszólag ellentmondanak egymásnak, de szakmai hozzáértéssel, kreativitással ez megoldható és ezen keresztül a környezet terhelése is jelentősen csökkenthető, ami a harmadik célkitűzésünk fontos alapköve. Tudniillik ezen keresztül szakmáink irányában a társadalmi elfogadottság javítható, s hozzájárul a jobb megismerésükhöz.

Mindig fontos célja volt Egyesületünknek, hogy a selmeci hagyományokat, a selmeci szellemiséget megőrizzük, átadjuk az utánunk jövő nemzedéknek. De mit is jelent ez a selmeci szellemiség? Megítélésem szerint ez egy viselkedési forma, az egymás iránti feltétel nélküli önzetlen segítség, bizalom, szakmakultúra és a szakmánk iránti elkötelezettség, szakmáját tisztelő és értő baráti társaság nagyon erős kisugárzása. A hosszú évtizedek során Egyesületünk tagsága kialakította a maga írott és íratlan belső törvényei alapján azt az értékrendet, amelynek elfogadása, betartása mindig alapvető követelménye volt a bányász-kohász közösséghez való tartozásnak. Ez az értékrend, amely mindig hitt a tisztességes munkában, a bizalomban, a barátságban – és meg is követelte ezeket –, ma is alapja a kölcsönös megbecsülésnek, az egymás iránti értő szándéknak, és elégséges ahhoz, hogy egymást nem ismerő emberek is barátokká, nyíltá tudnak válni, ha kiderül egymásról, hogy a selmeci gyökereink közösek. Ez az érték, amit Egyesületünk tagsága az elmúlt 120 évben kialakított, és ezen érték alapján való összetartozás, ami Egyesületünket, szakmáinkat mindig átsegítette a nehéz időszakokon.

Órizzük meg ezt a kivételes adottságunkat, és legyen felelősségünk és egyben feladatunk ezen érték szerint élni, dolgozni és utódainknak átadni, hogy még számos ilyen kerek évfordulót ünnepelhesünk. Jó szerencsét!”

Dr. Nagy Lajos bevezető szavai után Nadežda Babiaková üdvözölte az ünnepség résztvevőit. Beszédében kiemelte Selmecebánya történeti és kulturális jelentőségét, a hagyományápolás szükségességét. Kitért arra, hogy 2012-ben ünnepli a város az Akadémia megalakításának 250. évfordulóját, és októberben mindenkit szeretettel várnak a „Vivat Akadémia” rendezvényekre, valamint a Szalamander ünnepségre. Fontosnak tartotta az együttműködést, melynek már nem szabnak gátat az országhatárok. Sok sikert kívánt a további együttműködéshez az OMBKE-nek. (A polgármester asszony szavait Werner Norbert, a Gömöri Bányász Hagományőrző Egyesület képviselője tolmácsolta.)

Jászai Sándor néhány mondatban köszöntötte a 120 éves egyesületet, és további sikereket kívánt mind a szakmai munka, mind a hagyományörzés területén.

Az üdvözlő szavak elhangzása után dr. Nagy Lajos az együttműködés elismeréseképpen a 120 éves évforduló alkalmával az OMBKE jelvényével díszített emlékérmeket és elismerő okleveleket adott át az együttműködő szervezetek vezetőinek:

Jászai Sándor, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke,

Ing. Jaroslav Malchárek, CSc, a Szlovák Bányászati Egyesület elnöke,

Ing. Ján Hrabovský, a Szlovák Bányász Hagományőrző Egyesület elnöke,

Nadežda Babiaková, Selmecebánya polgármestere,

Dr. Dušan Vilim, a Szlovák Bányászati Egyesület főtítkára,

Ing. Mikuláš Beránek, a Szlovák Bányász Hagományőrző Egyesület főtítkára,

Ing. Erik Sombaty, a Szlovák Bányászati Egyesület alelnöke,

Ing. Ján Totkovič, a Mikovinyi Sámuel Középiskola igazgatója,

Ing. Arpád Kavečanky, a Gömöri Bányász Hagományőrző Egyesület elnöke.

(Ján Hrabovský külföldi tartózkodása, Arpád Kavečanky pedig betegség miatt az emlékérmeket később vette át.)

A kitüntetések átadása után dr. Gagyí Pálffy András tiszteleti tag, az OMBKE ügyvezető igazgatója mondott ünnepi beszédet. (A beszédet a beszámoló után teljes terjedelmében közöljük. – Szerk.)

Az ünnepség a „Tisztelet a bányász szaknak” elnevelésével zárult, majd az ünneplők az egyetemisták által vitt egyesületi zászlót és a Selmeci Egyesület klopacsáját követve zárt sorokban elindultak az Erdészeti Palotához. Felhangzott a „Ballag már a vén diák” és a „Szép kis város Selmecebánya” ének is.

Az ünneplőket az Erdészeti Palota előtt a Selmece-Hodrusbányai Hagományőrző Egyesület egyenruhába öltözött énekkara várta, akik szlovákul elénekelték a Bányászhimnuszt. Az Erdészeti Palota falán az OMBKE megalapítást megőrkítő magyar nyelvű emléktáblánál dr. Nagy Lajos és Jászai Sándor, a szlovák nyelvű emléktáblánál Jaroslav Malchárek, dr. Dušan Vilim, Mikuláš Beránek és Erik Sombaty helyezte el nemzeti színű szalaggal díszített koszorút. A német nyelvű emléktáblánál az Európai Bányász és Kohász Egyesületek Szövetsége elnökségi tagjai, Kurt Wardenga alelnök, Helmuth Hribernigg főtítkár és Dietmar Richter kincstárnok helyezte el koszorút. A koszorúzást követően a jelenlévők elénekelték a Kohász- és a Bányász-himnuszt.

Koszorúzó

Az ünnepség végén dr. Dušan Vilim, a Szlovák Bányászati Egyesület főtítkára köszöntötte a 120 éves OMBKE-t, megköszönte a szlovák és magyar egyesületek közötti baráti együttműködést, megköszönte a kitüntetéseket, reményét fejezte ki a barátság folytatására és meghívta az OMBKE-t a 2013 júniusában Kassán tartandó Európai Knappentagra.

Korsóavató

Végezetül a szlovák énekkar intonálásával felhangzott a „Gaudeamus igitur...”

Az ünnepség után a 120 évvel, illetve a 10 évvel ezelőtti alkalmakhoz hasonlóan közös fénykép készült az ünnepelőkről az Akadémia előtti lépcsőn. *(Fénykép az első belső borítón.)*

Az ünnepi megemlékezés este szakestéllyel zárult a Grand Matej éttermében. Az igen jó hangulatú, fegyelmezett és méltóságteljes szakestélyt a 90 éves Dorogi Helyi Szervezet szervezte. A szakestély tisztségviselői: elnök *Glevitzky István*, a háznagy *Salczinger György*, kontrapunkt *Törő György*, cantus praeses *dr. Pataki Attila*. Az ünnepi szakestélyre készített korszón a 120 évvel ezelőtti alapítókról készített fotó látható „120 év a hazáért, a szakmáért, a barátságért” felirattal, mely korszót *dr. Korompay Péter* avatta fel komoly és vidám szövegekkel.

Ezt követően *Glevitzky István*, a szakestély elnöke felmutatott egy ezüst serleget a következőket mondva: „74 évvel ezelőtt *Róth Flóris* elnök *Esztergomban* egy serleget ajándékozott az egyesületnek azzal, hogy jeles 'ünnepi lakomákon' az egyesület valamely illusztris tagja az egyesület érdekét előmozdító ünnepi beszéd kíséretében e serleggel a kezében emelje és üritse ennek tartalmát *Péch Antalra* emlékezve. Jelen jubileumi alkalommal, különösképpen azért is, mert *Péch Antal* városában, *Selmezbányán* még nem hangzott el serlegbeszéd, felkérem *dr. Nagy Lajos* elnököt, hogy komoly pohár keretében ismertesse gondolatait és tartsa meg a *Péch Antal* serlegbeszédét!”

Dr. Nagy Lajos a felkérésnek eleget téve mondta el serlegbeszédét és üritette ki a sörrel teli serleget. *(A beszédet alább teljes terjedelmében közöljük. – Szerk.)*

A szakestély vidám történetek elmondása és selmeci nóták éneklése után szakmai himnuszaink eléneklésével zárult.

G.P.A.

120 év a hazáért, a szakmáért, a barátságért
Dr. Gagyi Pálffy András ünnepi beszéde

Tisztelt Elnök Úr! Kedves Vendégeink! Tisztelt ultra-szupra Veteranisszimusok! Barátaim!

Szakmáink ősi alma materének falai között nehéz megilletődés nélkül szólni, visszaemlékezni arra a 120 évre, mely azóta telt el, hogy 1892. június 27-én neves elődeink *Selmezbányán* megalapították az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületet.

Számtalan egyesületi publikáció különböző részletességgel ismerteti az Egyesület megalakulásának előzményeit és körülményeit, így azok sokak számára közismertek lehetnek. A 120 évre emlékezve azonban talán nem haszontalan röviden felújítani ismereteinket, emlékezni az eseményekre.

Egyesületünk szellemi előhírnökének tekintheti az 1786-ban *Born Ignác* által alapított *Sozietüt der Bergbaukunde* néven a világ első, egyúttal nemzetközi műszaki egyesületét. Talán ezt a tényt egyszer az alapszabály preambulumban is meg lehetne említeni a selmeci gyökerekkel együtt. *Born Ignác* halálával azonban száz évet kellett várni arra, hogy a bányászoknak és a kohászoknak olyan szervezete legyen, mely országos és magyar.

Kossuth Lajos (jogász, újságíró, politikus) pénzügyminiszterként már 1848. május 15-én javasolta, hogy alakuljon országos tudományos egylete a bányászoknak. 1848. október 21-én főleg a *Selmezbányán* végzetekből meg is alakult az első magyar tudományos egyesület, a Magyarhoni Földtani Társulat, melynek *Selmezbányai Csoportjába* tömörültek a bányászati-kohászati tudomány művelői. Később, 1881-től a Magyar Mérnök Egyleten belül alakult a Bányászati és Kohászati Szakosztály.

A kiegyezés után, 1868-ban *Péch Antal* megalapította az idén 145. évfolyamát megélő Bányászati és Kohászati Lapokat, melynek kiadója az OMBKE megalakulását követően az Egyesület lett, és amelyet egyesületünk tagjai az egyesület alapításától a mai napig tagsági jogon kapnak kézhez. A Lapoknak, majd később az OMBKE-nek is vezérlő szerepe volt a magyar szakmai nyelv megeremtésében, elterjesztésében és ápolásában. Ma a korábbi német kifejezések helyett a bányászatban olyan szép szavaink vannak, mint: főte, fedő, fekü, homlok, feltörés, aknász, közbenle, gyámlyuk, fészke, csorga, ereszke, sikló. Valószínűleg a kohász szakmában is így van ez.

A BKL élesztője volt az OMBKE megalakulásának, hiszen annak hasábjain szorgalmazta *Kerpely Antal*, *Borbély Lajos* és *Farbaky István* egy önálló egyesület megalapítását. Az alapítás azonban főleg az alapszabály körüli viták miatt elhúzódott. A vita akörül forgott, hogy az egyesület csak a szakmai tudományos ügyekkel foglalkozzon, vagy a vállalkozók, tulajdonosok részvételével képviselje az ipar érdekeit is? Végül is a kiterjesztett cél mellett foglaltak állást, mellyel az addig más véleményen álló *Borbély Lajos* vezérigazgató is egyetértett, és mint az ipar képviselője alelnöki rangot is kapott.

1892. június 25-26-27-én *Selmezbányán* örömmünnetet ültek. Az Akadémia új épületének, az Erdészeti Palotának felavatására ide érkezett *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter vezetésével a kormány több tagja, országgyűlési képviselők (köztük *Tisza István* is) és a bányászat és kohászat több vezető személyisége. A vendégek 400 fáklyás és 1700 bányász kíséretében vonultak be az állomásról (a mai Szalamander felvonulás útvonalán) a *Farbaky* professzor világszabadalma segítségével

fényárba borított városba. (Ezen szabadalom felhasználásával világították ki annak idején a Bécsi Operaházat.)

Június 27-én az új akadémiai épület nagytermében ült össze a Bányászati és Kohászati Irodalmat Pártoló Egyesület közgyűlése, melyen *Sóltz Vilmos* elnök bejelentette, hogy az ülés egyetlen célja az országos egyesületté alakulás. *Sóltz Vilmos* fogalmazásában az OMBKE célja: „a magyar bányászati és kohászati irodalom fejlesztése, a szakemberek tudományos törekvéseinek pártolása, a szakismeretek terjesztése és a magyar bányászat és kohászat érdekeinek előmozdítása”. A gyűlés szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a javaslatot, melynek alapján az egyesület megalakulását megtörténtnek lehetett kinyilatkoztatni.

A selmeci ünnepi hangulat – melyhez hasonlóra azóta sem volt példa – nem az OMBKE megalapítása kapcsán jött létre, hanem *Farbaky* és *Sóltz* professzorok ragadták meg az ünnepi alkalmat az egyesület megalapítására. A kormány látogatása annak volt köszönhető, hogy a fémek (ezüst) csökkenő világpiaci árát ellensúlyozandó a kormány pénzhez juttassa a bányászatot és kohászatot, és felismerve a bányászat nemzeti jelentőségét, megalapozzon közép- és hosszú távú beruházásokat.

Az egyesület első elnökének *Teleki Géza* grófort, a Magyar Állami Kőszénbánya Rt. elnökét, nagybányai országgyűlési képviselőt választották meg. Az egyesületet ténylegesen vezető ügyvezető alelnökké *Sóltz Vilmos* akadémiai professzort, további alelnökké az ipart képviselő két személyt, *Lukács László* bányatulajdonos miniszteri tanácsost (későbbi miniszterelnököt) és *Borbély Lajos* vezérigazgatót választották meg. Az egyesület védnökéül *Wekerle Sándor* pénzügyminisztert kérték fel (aki más, a magyar bányászat és Selmecebánya számára hasznos programja lévén az alakuló ülésen nem vett részt, de a megalakulással nemcsak egyetértett, hanem a későbbiekben is támogatta szakmánkat). Tiszteleti tagnak *Farbaky Istvánt* és *Pécs Antal*t választották. Mindketten országgyűlési képviselők is voltak.

Az első választmányi ülésen titkárnak *Cseti Ottó* professzort bízták meg.

A közgyűlésről készült jegyzőkönyv hálás szavakkal emlékezik meg azokról, akik lelkesedésükkel sikerre vitték az egyesület ügyét. A lelkes tagságról az épület előtti lépcsőn készült fénykép közismert. Most is készüljön fénykép a következő 120 évre!

Az alapítást követő egy éven belül, 1893-ban megalakult az első *vidéki osztály*, az OMBKE Kőrmöcbányai Osztálya. Ezt követően rendre alakultak a vidéki osztályok, 1941-ig összesen 16. Idén lesz 115 éve, hogy megalakult a Borsod-gömöri Osztály, 110 éve a Selmecebányai Osztály, 100 éve a Zólyom-nyitrai Osztály.

Az OMBKE életének felétől a létszám jelentős növekedésével, és az iparirányításhoz igazodva a vidéki osztályok helyett szakmai osztályokra tagozódott az egyesület. Ez évben lesz 60 éve, hogy megalakult a Fémkohászati, valamint az Öntödei Szakosztály. Jelenleg az egyesület tagsága 42 helyi szervezetben tevékenykedik.

Az egyesületnek az alapításkor 543 személyi tagja és 36 intézményi tagja volt. Az I. világháborút követően,

bár az ország elvesztette a bányászatának és kohászatának jelentős részét, a tagság 730 főre növekedett. A szocialista iparfejlesztéssel párhuzamosan tagságunk létszáma rohamosan nőtt, és 1986-ban elérte a 8823 főt. A rendszerváltást követő visszafejlesztések és a privatizálás következtében jelenleg a 60 évvel ezelőtti létszámmal azonos, kb. 3000 tagunk van. A mi szakmaink iránt érzett felelősségünk, hogy fiatal és új tagok bevonásával őrizzük meg ezt a nagy múltú egyesületet.

Büszkék vagyunk arra, hogy az egyesület fennállása óta 41 tagtársunkat választották a *Magyar Tudományos Akadémia tagjának*, 33 tagunk volt a *magyar kormány tagja* miniszteri, miniszterhelyettesi, államtitkári beosztásban, ebből négy egyesületi tag kormányfő is volt. Kiemelkedő szakmai munkásságáért 80 OMBKE-tag kapott *Állami-, Kossuth,* illetve *Széchenyi-díjat*.

Az elmúlt 120 év alatt felsorolhatatlanul sok országos és nemzetközi jelentőségű rendezvény, konferencia, kiállítás és kiadványok sora, szakvélemények és a nemzetközi szervezetekben való aktív részvétel fémjelzi az egyesület tevékenységét.

Létszámában, szervezettségében, gazdálkodásban a szintén selmeci gyökerű Országos Erdészeti Egyesülettel együtt ma az OMBKE az első öt műszaki egyesület között tudhatja magát, melyet erősít a tagság összetartozását is eredményező hagyományápolási tevékenység.

Az egyesület alapításakor nem volt cél a hagyományápolás. A német eredetű diákhagyományokat, diákszokásokat a világ első műszaki felsőfokú oktatási intézményének, a Selmecebányai Akadémiának diákjai éltették. Az Akadémia alapításának 250 éves évfordulóját idén ősszel ünnepeljük. Vivat Akadémia!

Nagyapám selmeci hagyatékában kutatva találtam rá egy 1905-ben Selmecebányáról írt regényre, melynek célja a selmeci hagyományok megörökítése, mondván, hogy azok feledésbe mentek. A regény az OMBKE megalakulását megelőző időben játszódik, s ebben a főszereplők szomorúan állapítják meg, hogy megszűntek és elfelejtődnek a régi jó hagyományok, és bezárt a szakestélyeknek (sachtagok) helyt adó kocsmá (a Sacht) is.

Nos, azóta eltelt több mint 120 év, és az OMBKE tagsága selmecebányai kötődése okán is magáénak vallotta, és kicsit korszerűsítve, leporolva ezeket a hagyományokat folytonosan ápolja. Ma már ezek nemcsak diákszokások, hanem a szakmainkban tevékenykedők összetartó erejét, a barátságok ápolását szolgáló hagyományok. Itt kell megemlítenem két barátunkat – *dr. Pataki Attilát* és *Kiss Csabát* –, akik az utóbbi években, mondhatni évtizedekben igen sokat tettek azért, hogy szakestélyeink vonzóak legyenek.

Nagy örömeinkre szolgál, hogy ma már több közelálló szakma és felsőfokú intézmény is átvette hagyományainkat. Székesfehérváron múlt héten öröm volt nézni, mennyi fiatal vett részt az immáron 51. bányamérő konferencián és a szakestélyen. Budapesten az Óbudai Egyetem Gépészmérnöki Kara az egyik fő szervezője a vaskohászok Luca-napjának. A tudományos rektorhelyettes a budapesti szervezetünk elnöke, és a közelmúltban kaptunk egy invitációt a selmeci hagyományok

Dr. Gagyi Pálffy András ünnepi beszédét mondja

alapján szervezett gyűrűavató szakestélyre, melyet a Budapesti Műszaki Egyetem közlekedésmérnök hallgatói tartottak.

A hagyományápolás területén az OMBKE elévülhetetlen érdeme, hogy hosszú évtizedek után, 23 éve újra-élesztette a Szent Borbála-kultuszt, majd kezdeményezte a Szent Borbála állami kitüntetés alapítását. Kezdeményezésünkre ezt a kitüntetést 10 éve a kohászok is megkaphatják.

Itt, Selmecbányán nem lehet nem megemlíteni, hogy évről évre több száz fővel részt veszünk a Szalamander ünnepségen, melynek során megkoszorúzzuk nagy szakmai elődeink sírjait, tagságunk adakozásával felújítottuk a '48-as Honvéd-szobrot, és táblát állítottunk az OMBKE megalapításának emlékére.

Bár a hagyományápolás egyesületünk tevékenységének fontos részévé vált, de ez nem jelenti az eredeti széleskörű szakmai, szakmai érdekvédelmi céljaink feladását. Nem fogadjuk el azt az időnként megjelenő törekvést, mely az OMBKE-t egyszerűen csak hagyományápoló szervezetként szeretné jellemezni. Az egyesület megalakulásakor az OMBKE az egyének és vállalkozások nevében egyaránt képviselte a szakmát. Tagjai között voltak magyar királyi hivatalok és városok is. Elődeink hosszú viták után végül felül tudtak kerekedni egyéni törekvéseiken, és az ipar vezetői is belátták, hogy egységben az erő. Egységre, összefogásra ma is szükség van.

A rendszerváltás után elszaporodott külön-külön szervezetek differenciáltan, árnyaltan, többféle szempontból és különböző érdekek mentén érzékelik és artikulálják szakmáink speciális problémáit. Ez segített szélesebb közösséget megszólítani. Ugyanakkor elvész az összefogásban rejlő erő, szétforgácsolódik az anyagi és szellemi bázis.

Szakmáink jelenét és jövőjét alapvetően meghatározó kérdésekben nagyon szükséges lenne az összehangolt, véleményformáló, lobby erő. A bányász-kohász szakma érdekérvényesítő klaszterében az OMBKE katalizátor lehetne, hiszen tagsága minden szervezetben előfordul, és emberi, baráti kapcsolatai, hagyományai predesztinálják az összefogás megszervezésére. Különösképpen szükséges lenne az összehangolt véleménynyilvánítás a hazai erőforrások reális megítélése tekintetében.

Igazunk vagy vélt igazunk igazolásához és a szakmai és politikai közvélemény megváltoztatásához azonban meg kell kísérelni sorainkba szervezni és megnyerni közgazdászokat és politikusokat, újságírókat, akik a saját közegük nyelvén tudnak érvelni. Egyesületünk jövője is azon múlik, feljűk mennyire tudunk nyitottak lenni.

Az, hogy egyesületünk a történelmi viharokat átélve, változó politikai és gazdasági környezetben 120 év elteltével is működik, a selmeczi szellemnek tudható be. Miben rejlik ez a szellemiség? Erre az egyesületünk által szervezett Bányász–Kohász–Erdész Tálálkozóhármas jelszava ad feleletet: *szakmaszeretet, hazaszeretet, barátság*. Egyesületünk tevékenysége tehát így jellemezhető: 120 év a szakmáért, a hazáért, a barátságért. Bízunk Istenben, hogy a következő 120 évben is így lesz!

Végezetül ezen a helyen meg kell említenünk, hogy most ünnepli a *Szlovák Bányászati Egyesület a megalakulásának 20. évfordulóját*. Ez az egyesület is a selmecebányai hagyományokra épül. Köszönjük, hogy részvételükkel megtisztelték ünnepségünket! Eddigi tevékenységüket elismerés illeti. Közös a múltunk, közös a jövőnk! Közös a felelősségünk a selmeczi szellem megőrzésében! Kívánom, hogy ezen felelősség vállalásával egyesületeink érjenek el szakmai sikereket, és ápolják a barátságot! (*Ezen mondatok szlovákul is elhangzottak.*)

Vivat prescat floreat OMBKE! Vivat Selmecebánya!
Glück auf! Zdar Boh! Jó szerencsét!

Péch Antal serlegbeszéd

(Elmondta dr. Nagy Lajos, az OMBKE elnöke)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Vendégeink!

Megemlékezni és ünnepelni jöttünk ma, meglehetősen szép számban magyarországi bányászok és kohászok Selmecebányára. Selmecebányára, amely bölcsője és éltetője a magyar bányászatnak, kohászatnak és a bányász-kohász képzésnek. S bölcsője az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek is, amelyet 120 évvel ezelőtt, az Akadémia falai között, közfelkiáltással alapítottak meg.

Az akkori időkből ránk maradt levéltári anyagokból tudjuk, hogy az Egyesület megalakításának komoly előzményei, előkészületei voltak, és végül is a bányászatban dolgozó bányatisztek, az akadémia tanárai, hallgatói közösen vettek részt az alapításban. Gondolatilag is szép, hogy a szakmát művelők, a szakmát oktatók és a szakmai örökséget átvevők közösen gondolják úgy, hogy szükséges az összefogás, a világos célok megfogalmazása, hogy kellően lehessen a szakmánk érdekeit képviselni, közösen meghatározott feltételek mellett legyen irányító testület, amely felügyeli, összefogja, sok esetben meghatározza a célok eléréséért végzendő munkát. S ennek az izgalmas, sokszor komoly felelősséget támasztó feladatnak a végrehajtására a legmegfelelőbb formának az Egyesületet tartották elődeink.

S a 120 éves jubileum a bizonyítéka, hogy helyes döntés volt az Egyesület megalapítása, és ez a hosszú működési idő mutatja, hogy Egyesületünk az alapításakor maga elé tűzött célok megvalósításáért követke-

zetesen dolgozott a 120 év alatt, mely rendkívül hosszú idő még egy Egyesület életében is.

Ezalatt az egész világra meghatározó történelmi események zajlottak le Európában, amiből hazánk sem tudott kimaradni. Az egyetemi oktatás a Selmeci Akadémiáról átkerült Sopronba, majd Miskolcra. Szakmáink az állam felügyelte magánszférából a szocialista tulajdonú, közvetlen állami irányítás alá kerültek, majd a politikai fordulatot követően az újabb magántulajdon kialakulása, ill. a nagy bányászati és kohászati állami cégek felszámolása, bezárása szinte a működés határára sodorta szakmánkat. A történelmi és politikai viharok mellett szakmáink megítélése, társadalmi fontossága is változott, hullámzott az elmúlt 120 évben. S fentiekén túl, megjelent az új kihívást megtestesítő, az élhető környezetünket mindenáron védő és a fenntartható fejlődést biztosítók nem mindig a realitás talaján állók csoportja.

Az Akadémiát a bányászatban és kohászatban használt technológiák elavultsága, a gazdaságtalan működtetés hozta létre, hogy ezen a helyzeten a szellemi erők összefogásával felül tudjanak kerekedni szakmáink. Mai helyzetünkben ismét csak akkor tudunk megbirkózni a gazdaságosság, környezettudatosság, a fenntartható fejlődés kihívásával, ha ismét egységbe tömörítjük szellemi kapacitásunkat, összefogunk és kihasználjuk az Akadémia utódjaként működő Miskolci Egyetem szellemi háttérét. S ehhez, ennek a feladatnak a koordinálásához Egyesületünk ma is minden tekintetben megfelel. Éljük lehetőségeinkkel és dolgozzunk együtt a szakmai felemelkedésért!

S van az Egyesületnek egy olyan erkölcsi tőkéje, amit senki soha nem vitatott el. Ezt pedig a tagság testesíti meg, amely a mindennapok során a barátság, az egymást segíteni akarás, a bizalom fogalmaiban ölt testet. 120 év után is ugyanilyen erős maradt ez az összetar-

Dr. Nagy Lajos Péch Antal serlegbeszéde

tó kapocs, és ez ad hitet, reményt ahhoz, hogy Egyesületünk, ahogy szakmáink is, túléli a mai kor nehézségeit, és megújulva, megerősödve szolgálja tovább a tagság és szakmáink érdekeit.

S talán itt kell pár másodpercre megállnunk, és tiszteletünket kifejezni elődeinknek. Nem csak az alapítónak, hanem mindazoknak, akik 120 éven keresztül tettek Egyesületünkért. Hálásak lehetünk, hogy megtartották és továbbadták a selmeci örökséget, az Egyesületet, és igazán az lesz a köszönet feléjük, ha mi is tiszteséggel tesszük a dolgunkat, és megőrizzük, továbbadjuk utódainknak ezt a kincset, amit Egyesületnek nevezünk, és oly kevés ember mondhatja róla, hogy tulajdonosa. Jó szerencsét!

(Folytatás a 30. oldalról.)

Vérpelétén a hagyomány szerint Mátyás király által is meglátogatott kovácsműhelyt néztük meg, amely a búbos kemenchéhez is hasonlítható hevítőjéről híres, amit a helyiek a környék legnagyobb „kohójának” tartanak. A településen ma is űzik a díszkovács ipart. A siroki vartúra után *Egerbe* érkezünk, ahol az Egererdő Zrt. egykori vezérigazgatójával, *Schmotzer András* okl. erdőmérnök barátunkkal is találkoztunk, aki a cég jelenlegi helyzetéről és az általa vezetett szilvásváradi erdészeti múzeumról tartott ismertetőt. Az egri vár gyors megtekintése után a Kopcsik-féle harangöntő műhelyt látogattuk meg.

Szálláshelyünkre, *Szomolyára* érkezve a híres szomolyai rövidsárú fekete cseresznyéből főzött ízes pálinka és cseresznyés pite közé foglalt vacsoránkat költöttük el. Ezt követően a Daróci-Nagy Szőlőbirtok és Pincészet gazdáinak, dr. Nagy Lajos OMBKE elnöknek és kedves, borászattal foglalkozó feleségének meghívására pincelátogatáson vettünk részt. A kertben felállított, fából faragott Szent Borbála-szobor koszorúzása után a finomabbnál finomabb borok hatására is zengtek a selmeci-soproni-miskolci nóták.

Másnap a Vén-hegyoldali *kaptárkövekhez* – melyek legnagyobbikát Királyszekének nevezték el – vezetett az utunk,

majd Bogácsra gyalogolva szemrevételeztük erdőmérnök társaink kalauzolásával az erdők tavaszi ébredését, és sajnos látnunk kellett a sok kipusztult erdei fenyő foltot is. Innen ismét autókön folytattuk utunkat Cserépfalu és Cserépváralja falvakba. A Cserépvárhoz közeli Mangó tetőn a legnagyobb, kúp alakú, 13 m-es magasságú kaptárkőhöz mentünk, melyen 25 db „kaptárnak” nevezett bevéssés van, ahol az ilyenkor szokásos ismertetést és fényképezést követően, ebéd, majd egy rövid bogácsi fürdés után a „szomolyai remete”, a 2011-es év Borászok Borásza, *Kaló Imre* erdész-borász meghívásának tettünk eleget. Ebben a turulmadár védőszárnyai alá helyezett régi picében közel 18 féle bort kóstolgatva vettünk részt Imre barátunk borbemutatóján. A vacsorát követően pihenéssel készültünk emlékutunk másnapi befejező szakaszára, Recskre.

Recskén a Művelődési Ház és Bányászati Múzeumban *Hugyecz János* barátunk elevenítette fel az egykori Lahóca-hegyi ércbányászat történetét, és a környék rendkívül gazdag potenciális érlelőhelyének felkutatási helyzetét. A közel egy órás előadás után vettük szemügyre a kiállítás felteve őrzött tárgyait. Elköszönve vendéglátónktól társaságunk tagjai egymástól is búcsút véve, ki-ki elindult hazafelé.

Dánfy László